

Informacja nt. działań podejmowanych w obszarze dyplomacji ekonomicznej

Interesy gospodarcze przenikają praktycznie przez wszystkie płaszczyzny polityki zagranicznej i to one często wyznaczają jej kierunki. W konsekwencji, zadania dyplomacji ekonomicznej nabierają szczególnego wymiaru, gdyż siła państwa to siła jego gospodarki. Państwo ma obowiązek wspierania interesów gospodarczych tam, gdzie jego rola jest pierwszoplanowa. Takim obszarem są relacje z innymi państwami. Dlatego pomoc polskim przedsiębiorstwom za granicą stała się jednym z priorytetowych zadań polskiej dyplomacji.

Dyplomacja ekonomiczna jest instrumentem polityki zagranicznej państwa. Jej celem jest wspieranie promocji gospodarki Polski oraz jej interesów gospodarczych zarówno w kontaktach dwustronnych, jak i wielostronnych z partnerami zagranicznymi. MSZ i placówki dyplomatyczne/konsularne promują polskie firmy, interweniują w przypadkach ich dyskryminacji, dostarczają wiedzy o funkcjonowaniu na danym rynku, prezentują warunki i klimat inwestycyjny w Polsce, zachęcając do lokowania kapitału w naszym kraju, a także wspierają współpracę technologiczną i naukowo-badawczą. Należy przy tym podkreślić, że w planowaniu i realizacji przedsięwzięć MSZ zawsze pozostaje w bliskim kontakcie z polskim biznesem.

W działaniach MSZ na rzecz wspierania promocji gospodarczej i wizerunkowej istotną rolę odgrywają:

- konferencje i seminaria gospodarcze w Polsce i za granicą - z udziałem polskich firm, przedstawicieli administracji, ośrodków badawczych i ekspertów gospodarczych,
- przedsięwzięcia wizerunkowe łączące wydarzenia polityczne, gospodarcze i kulturalne, pozwalające na osiągnięcie pożądanych efektów synergii w obszarze promocji,
- działania na rzecz internacjonalizacji polskich przedsiębiorstw (np. wspieranie procesu
- przygotowania polskiej zintegrowanej oferty dla danego sektora lub segmentu rynku, a także wspieranie firm sektora energetycznego w procesie zakupu udziałów w złożach surowców naturalnych),
- wspieranie pozyskiwania zagranicznych doświadczeń i technologii w szeregu dziedzinach,
- wizyty studyjne zagranicznych dziennikarzy ekonomicznych.

Instrumenty dyplomacji ekonomicznej są na bieżąco dostosowywane do zmieniającej się sytuacji w gospodarce światowej oraz do ewoluujących potrzeb i oczekiwań polskich przedsiębiorstw, z uwzględnieniem różnorodnych form wsparcia na konkretnych rynkach. **Obserwujemy również rosnące zainteresowanie polskich firm ekspansją na obszary o podwyższonym ryzyku politycznym i handlowym.** W tym kontekście trzeba podkreślić, że pod wpływem przeobrażeń naszego otoczenia i pojawiania się nowych wyzwań zmianom podlega także mapa polskiej dyplomacji. Od 2016 r. wznowiła działalność nasza placówka w Senegal, otworzyliśmy ambasadę w Tanzanii, Panamie i na Malcie oraz konsulaty generalne w Chengdu, Houston i Belfaście. Powstają następne konsulaty honorowe (w Detroit i Saint Louis w USA oraz w Susie w Tunezji), poza tym powróciliśmy do stałej obecności dyplomatycznej na Filipinach.

W ramach dyplomacji ekonomicznej na rynkach zagranicznych koncentrujemy się na:

- promowaniu wizerunku Polski jako wiarygodnego partnera w kontaktach handlowych i inwestycyjnych, z gospodarką innowacyjną i zaawansowaną technologicznie (w szczególności w oparciu o analizę: sytuacji geopolitycznej państw/regionów, regulacji prawa międzynarodowego, możliwości wynikających z członkostwa w organizacjach i instytucjach międzynarodowych, a także aktualnego stanu relacji bilateralnych);

- ochronie praw i interesów polskich przedsiębiorców za granicą;
- inicjowaniu rozbudowy bazy traktatowej i tworzeniu przyjaznego otoczenia prawnego;
- pomocy w nawiązywaniu kontaktów z instytucjami administracji rządowej i lokalnej oraz partnerami biznesowymi w państwie przyjmującym.

Priorytetowo traktujemy wsparcie sektora zaawansowanych technologii. W dobie cyfryzacji i czwartej rewolucji przemysłowej, gdy skuteczna komercjalizacja innowacyjnych rozwiązań i technologii decyduje o przewagach konkurencyjnych gospodarek, promowanie na zagranicznych rynkach rodzimych firm o największym potencjale innowacyjnym nabiera szczególnego znaczenia. Takie ukierunkowanie sprzyja budowaniu marki i kreowaniu wizerunku Polski jako kraju innowacyjnego i otwartego na innowacje. Jednym z istotnych elementów tego podejścia jest wspieranie polskich startupów w nawiązywaniu kontaktów na rynkach zagranicznych, a docelowo także w ekspansji na te rynki. Do priorytetowych obszarów, które aktywnie staramy się wspierać, należą m.in. rozwiązania i technologie dla tzw. inteligentnych miast, zarządzania zasobami wody, sektora finansów, cyberbezpieczeństwa, utylizacji i przetwarzania odpadów, dronów, produkcji i przetwórstwa żywności, ochrony zdrowia czy przemysłu kosmicznego.

Głównym forum naszego zaangażowania jest dialog polityczny – dwustronny i wielostronny, na poziomie centralnym, ale nierzadko i władz prowincji, stanu czy metropolii. Bardzo często angażuje on przedstawicieli sektorów uznawanych przez poszczególne państwa za strategiczne. Zarówno wizyty zagraniczne członków kierownictwa MSZ, jak i spotkania z delegacjami innych państw w kraju coraz częściej zawierają tzw. komponent gospodarczy. Udział polskich firm, prezentacja ich oferty oraz spotkania z potencjalnymi partnerami zyskały swoje stałe miejsce w oficjalnych kontaktach zagranicznych.

Zwiększenie udziału gospodarki polskiej w międzynarodowej wymianie gospodarczej to wyzwanie, które wymaga skorelowania szeregu instrumentów: działań dyplomacji ekonomicznej, promocji eksportu i inwestycji zagranicznych, ochrony rynku przed nieuczciwą konkurencją, zapewnienia aktualnej i wiarygodnej informacji inwestycyjno-handlowej oraz traktatowego zagwarantowania możliwie najlepszych warunków dostępu do rynków zagranicznych. Chcemy, by promocja polskiej gospodarki obejmowała również inne aspekty: politykę konsularną, współpracę ze środowiskami polonijnymi, turystykę czy współpracę rozwojową. Dążymy do możliwie daleko idącej integracji tych obszarów. Niezbędnym warunkiem jest tu spójne działanie resortów, instytucji i agencji rządowych, jak również samorządu gospodarczego. Aktywnie współdziałamy także z samorządem terytorialnym — urzędy marszałkowskie i miejskie są coraz częściej zainteresowane współpracą z nami w związku ze swoimi zagranicznymi działaniami.

W 2019 r. udzieliliśmy wsparcia ponad 4 tys. polskich firm aktywnych na rynkach zagranicznych, z czego na Europę przypadło statystycznie ok. 54% działań naszych placówek dyplomatycznych w tym obszarze. Oznacza to, że nasze najważniejsze interesy gospodarcze (handlowe i inwestycyjne) realizowane są nadal na rynkach państw europejskich, w tym w głównej mierze w Unii Europejskiej.

Warto odnotować również stopniowo rosnące zainteresowanie przedsiębiorstw rynkami pozaeuropejskimi – w ubiegłym roku ponad 700 firm skorzystało z pomocy placówek w regionie Azji i Pacyfiku, blisko 400 na obszarze państw byłego ZSRR, ponad 500 w regionie Afryki i Bliskiego Wschodu i ponad 300 w obu Amerykach.

Należy podkreślić, że tematyka promocji gospodarczej, w tym eksportu i inwestycji pozostaje niezmiennie w kompetencjach ministra właściwego ds. gospodarki. Jednakże, ze względu na kompleksowy charakter podejmowanych działań, we wspieranie interesów polskiej gospodarki zaangażowane jest także Ministerstwo Spraw Zagranicznych i inne resorty (Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi), a także szereg instytucji centralnych i regionalnych jak: Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A. i jej zagraniczne biura handlowe,¹ Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa,² Polska Organizacja Turystyczna, Korporacja

¹ PAIH S.A. jest spółką prawa handlowego (działającą w strukturze PFR S.A.) i realizuje zadania określone w ustawie z dnia 7 lipca 2017r. o wykonywaniu zadań z zakresu promocji polskiej gospodarki przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu Spółka Akcyjna (t.j. Dz.U. z dnia 3.08.2017r., poz. 1491 z późn. zm.).

² Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) powstał z połączenia Agencji Nieruchomości Rolnych (ANR) oraz Agencji Rynku Rolnego (ARR). Nowa instytucja przejęła wszystkie zadania, realizowane dotychczas przez ANR oraz część zadań będących w gestii ARR, w tym wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z za granicą i promocja jego produktów.

Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego (w zakresie finansowych instrumentów wspierania eksportu i inwestycji - kredyty eksportowe, gwarancje i ubezpieczenia transakcji), izby gospodarcze i przemysłowo-handlowe, stowarzyszenia producentów i eksporterów oraz jednostki promocyjne urzędów marszałkowskich poszczególnych województw. Każda z tych struktur realizuje przypisane jej zadania statutowe w ramach dostępnych środków finansowych i możliwości organizacyjnych.

Dzisiaj Europa, w szczególności Unia Europejska, pozostaje naszym głównym partnerem gospodarczym. Dywersyfikacja geograficzna eksportu oraz wyjście z ofertą poza obszar naszego kontynentu jest nowym wyzwaniem. W konsekwencji, nasze starania dyplomatyczne powinny być skoncentrowane na rynkach pozaeuropejskich (Afryka, Bliski Wschód, Azja, Ameryka Łacińska). Należy poszukiwać nowych inicjatyw i przedsięwzięć, które nasze przedsiębiorstwa mogłyby realizować, czerpiąc jednocześnie korzyści zarówno z przewag konkurencyjnych, jak i osiągniętych efektów synergii. Inicjowanie tego typu działań to zadanie dla naszych firm i organizacji ich zrzeszających (samorząd gospodarczy). Niemniej jednak, widzimy tutaj istotną rolę dla wsparcia dyplomatycznego, które w tych regionach jest szczególnie oczekiwane. Identyfikacji preferowanych kierunków wsparcia powinien służyć stały dialog i komunikacja z przedsiębiorstwami oraz samorządem gospodarczym.

Trwająca pandemia COVID-19 nie pozostaje bez wpływu na obecny układ sił na świecie, co stanowić będzie w 2021 r. wyzwanie również dla polskiej dyplomacji ekonomicznej. Nasze wsparcie jest ukierunkowane przede wszystkim na usuwanie barier administracyjnych i większe otwarcie rynków pozaeuropejskich w celu maksymalnego przyspieszenia procesu odtwarzania miejsc pracy w Polsce dzięki wygenerowaniu nowych możliwości eksportowych dla naszych przedsiębiorstw. Działalność ta, prowadzona we współpracy z samorządem gospodarczym i innymi instytucjami rządowymi, będzie uwzględniać mechanizmy i finansowe instrumenty wprowadzone w gospodarce światowej w związku ze zwalczaniem kryzysu gospodarczego spowodowanego pandemią.

W roku bieżącym - z uwagi na pandemię COVID-19 i wynikające z niej ograniczenia – prowadziliśmy szereg działań ukierunkowanych m.in. na:

- wsparcie instytucji rządowych (MZ, ARM, ARP) przy poszukiwaniu zagranicznych dostawców wyrobów medycznych;
- koordynację inicjatyw interwencyjnych w przypadku problemów natury administracyjnej w dostawach wyrobów medycznych z zagranicy do Polski (w tym, możliwości realizacji lotów specjalnych);
- przygotowanie i aktualizację informacji nt. warunków wwozu/wywozu środków farmaceutycznych i wyrobów medycznych do/z Polski (dostępna na stronie internetowej MSZ);
- koordynację organizacji pomocy humanitarnej (dwa konwoje dla Białorusi, pomoc humanitarna dla innych krajów);
- promowanie za granicą polskich rozwiązań do walki z Covid-19 i dostaw żywności do Singapuru (zerwanie łańcucha dostaw);
- uruchomienie na portalu MSZ zakładki [Anti-COVID Offer by Polish Business](#), służącej promowaniu eksportu produktów i rozwiązań polskich producentów i naukowców, przydatnych w przeciwdziałaniu pandemii COVID-19 i jej skutkom (produkty i rozwiązania prezentowane na stronie zostały pogrupowane w 6 kategoriach: [Medical Devices and Equipment](#); [Protective Products and Technologies](#); [Tech Products](#); [Pharmaceuticals and Testing Solutions](#); [Agri-Food Products](#); [Personal Care Products](#)).³

W obszarze naszego zainteresowania niezmiennie pozostają kraje Europy Wschodniej, Kaukazu Południowego i Azji Centralnej. Jest to bowiem drugi (po UE) kierunek eksportu polskich towarów i usług. W ostatnich latach ugruntowała się tam korzystna pozycja naszego kraju jako dostawcy wyrobów przetworzonych w zamian za importowane surowce i półprodukty. Zwiększająca się obecność polskich firm w tym regionie będzie wymagać nadal naszego wsparcia.

---

³ Informacja o zakładce i zamieszczonych w niej ofertach została przekazana ambasadom i konsulatom, które promują te oferty na swoich stronach internetowych, w mediach społecznościowych, przede wszystkim jednak w kontaktach z partnerami instytucjonalnymi i korporacyjnymi w krajach urzędowania. Zainteresowane firmy mogą zgłaszać swoje oferty, kontaktując się z nami pod adresem: anti-covid.offer@msz.gov.pl.

Jednym z priorytetów polskiej dyplomacji będzie utrzymanie wysokiej dynamiki współpracy gospodarczej ze Stanami Zjednoczonymi i wzmacnianie potencjału wspólnoty transatlantyckiej. Intensyfikacja współpracy energetycznej w sferze innowacyjności i gospodarki cyfrowej będą dla nas szczególnie istotne. Będziemy wspierać nawiązywanie kontaktów i współpracę z Kanadą, zarówno w obszarze zielonych technologii, jak i technologii kosmicznych.

Naszą intencją jest dalszy rozwój relacji gospodarczych z krajami Azji i Afryki, a także przeciwdziałanie potencjalnym negatywnym konsekwencjom narastającej rywalizacji chińsko-amerykańskiej dla współpracy Polski z Chinami i USA. MSZ będzie wspierać PLL LOT w podejmowanych staraniach na rzecz odbudowy siatki połączeń oraz uzyskania korzystnych warunków współpracy z kontrahentami, w tym m.in. z firmami leasingowymi czy dostawcami sprzętu.

Widzimy zasadność większej aktywności i zaangażowania naszych przedsiębiorstw w ramach przetargów i projektów organizacji międzynarodowych, których nasze kraje są członkami. Informowanie o możliwościach i zasadach udziału firm w przetargach i projektach międzynarodowych organizacji gospodarczych jest również zadaniem dyplomacji ekonomicznej. Chodzi tutaj o współpracę z OECD, EBOiR, grupą Banku Światowego, Światową Organizacją ds. Żywności (FAO), a także kilkoma innymi agendami systemu NZ (m.in. UNIDO, UNCTAD). **Będziemy podejmować starania, by interesy gospodarcze Polski - w tym, w relacjach z partnerami na forum organizacji międzynarodowych - były efektywnie realizowane, co pozwoli sprostać wyzwaniom o charakterze globalnym.** Zamierzamy śledzić wszelkie inicjatywy organizacji międzynarodowych o profilu gospodarczym i międzynarodowych instytucji finansowych, zwłaszcza te odnoszące się do nowych instrumentów wsparcia, niezbędnych do walki ze skutkami COVID-19, walki z terroryzmem, praniem brudnych pieniędzy, czy problemem migracji.

Utrzymująca się niestabilność na międzynarodowych rynkach energetycznych, spotęgowana przez skutki COVID-19, będzie wymagała wzmocnionych działań na rzecz bezpieczeństwa energetycznego. Szczególne miejsce zajmować będzie rozpoczęcie latem 2021 r. budowy części podmorskiej gazociągu *Baltic Pipe*.

*****

Prowadzimy działania z obszaru dyplomacji ekonomicznej w ramach inicjatywy Trójmorza⁴ - jest ona szansą dla krajów regionu do pokonania barier infrastrukturalnych i poznania wzajemnej atrakcyjności rynków. Kraje Europy Środkowo-Wschodniej należące do regionu Trójmorza stanowią 28% terytorium UE i 22% jej ludności, ale generują zaledwie 10% PKB. **Najważniejszymi obszarami pogłębiania współpracy Trójmorza są transport, energetyka i cyfryzacja.** Dotąd Europa rozwijała się, inwestując przede wszystkim w oś Wschód - Zachód, dlatego dziś kluczowym filarem rozwoju jest budowanie spójności regionu od Bałtyku po Adriatyk i Morze Czarne czyli oś Północ-Południe. **Cele Inicjatywy Trójmorza są kompatybilne z trzema strategicznymi dokumentami Komisji Europejskiej: strategią energetyczną KE (2030 Energy Strategy), strategią dot. jednolitego rynku cyfrowego (Digital Single Market Strategy) oraz strategią transportową (2050 Transport Strategy).**

Priorytety to m.in. Korytarz Transportowy Bałtyk-Adriatyk, drogi *Via Carpatia* i *Via Baltica*, połączenia kolejowe *Rail Baltica* i *Amber Rail Freight Corridor*, inicjatywy samorządowe takie jak Środkoeuropejski Korytarz Transportowy, a także Korytarz gazowy Północ-Południe. Łącznie, w przygotowanym przez stronę chorwacką i ekspertów z sektora prywatnego (*PwC & Atlantic Council*) katalogu znalazło się ponad 150 projektów infrastrukturalnych z dziedziny energetyki, transportu i telekomunikacji. Lista ta została ograniczona na szczycie Trójmorza w Bukareszcie (2018) do **48 projektów strategicznych.**

⁴ Inicjatywa Trójmorza to platforma współpracy prezydentów dwunastu państw UE położonych między Adriatykiem, Bałtykiem i Morzem Czarnym: Austrii, Bułgarii, Chorwacji, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Polski, Rumunii, Słowacji, Słowenii i Węgier. Jej celem jest wzmacnianie spójności Unii Europejskiej poprzez **zacieśnienie współpracy infrastrukturalnej** (połączenia drogowe i kolejowe), **energetycznej** (m.in. korytarz Północ – Południe łączący terminale LNG Świnoujście i Krk) i **gospodarczej państw Europy Środkowej.**